

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerat: do 30 pečk à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati pečk vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — «Slovenski Narod» velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.— Rokopisji se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo
Ljubljana, Knaifova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poš. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

KMETSKI PRAZNIK NA KRŠKEM POLJU

Minister dr. Shvegel o Panevropi in potrebah naših kmetov — Kmetijstvo se mora pospeševati sporedno z industrijalizacijo — Manifestacije Nj. Vel. kralju

Krško, 21. julija.
Včeraj je bil na Krškem polju svečano proslavljen kmetijski praznik, na katerega so prihale kmetijske množice od blizu in daleč. Krško je bilo v zastavah in pri dohodu v mesto je bil postavljen na savskem mostu ličen slavolok z napisom: »Dobrodošli in pozdravljeni sinovi in hčere naših kmetijskih domov!«

Ze včeraj so prihajale množice kmetov v Krško, največji naval pa je bil od 10. do popoldne, ko so pričeli prihajati okrašeni kmetijski vozovi, polni naših fantov in deklet v narodnih nošah. Na posameznih vozovih so predstavljali delo in prizore iz kmetijskega življenja; snopi žita so predstavljali žetev, drugi voz je imel mlatiče, tretji dekleta s preslicami in terice, nadalje kosce, kovače itd. Največ voz je bilo iz okoliških vasi Leskovic, Drnove, Velike vasi, Kostanjevice in drugod. Ob 1. popoldne je krenil dolg sprevod, ki se je formiral pred župno cerkvijo v Krškem, par kilometrov oddaljeno zborovališče na Krškem polju. Na čelu sprevoda se je vozilo okoli sto kolesarjev, za njimi je korakala godba krškega ognjegasnega društva, nakar so sledili konjeniki z veliko državno zastavo na čelu, za njimi vozovi in nešteti pešci. Na zborovališču se je že prej zbrala velika množica ljudi, ki so prišli z avtobusi, vozovi in peš od vseh strani.

Med tem sta prispela iz Zagreba tudi minister dr. Shvegel in vodja novega pokreta hrvatskih seljakov Karlo Kovačević. Zborovanje je otvoril ob 2,30 gosp. Grebnc iz Velike vasi, ki je pozdravil vse

udeležence, predvsem min. dr. Shveglia in zastopnika hrvatskih seljakov Karla Kovačevića.

Nato je govoril minister dr. Shvegel, ki je uvodoma obžaloval, da ni došel na proslavo kmečkega praznika tudi stari zastavonoša slovenskih kmetov Pucelj, ki naj mu velja iskren prijateljski pozdrav. Spomnil se je tudi Sokola Toneta Maleja, ki je umrl za čast našega naroda. Nato je pozdravil zastopnika hrvatskih kmetov Karla Kovačevića in naglašal, da se vrši kmečki praznik na Krškem polju v času, ko nestalnost na ameriških borzah in naraščanje brezposelnosti v industrijskih državah dokazuje, da še ni prenehala gospodarska kriza in da morajo kmetje še vedno računati z zmanjšanjem kupne moči, padcem cen sirovin in živim ter s poslabšanjem položaja kmečkega življa. Kot civilizirani Evroplji pozdravljamo predlog za ustvaritev evropske unije, pri čemer pa ne smemo pozabiti naše Jugoslavije ali jo celo zapostaviti. Gospodarska Panevropa, kakršno bi radi videli industrijski krogi na Dunaju, ki bi hoteli dobiti nazaj svoja prodajna področja, bi vodila k našemu osiromašenju in izkoriščanju. Prav tako se naša lastna industrijalizacija ne sme vršiti na račun kmetijstva s podraževanjem potrebnih proizvodov in istotako ne smemo evropske industrijanske države zahtevati svobodno trgovino na industrijskem polju, da bi pri sebi izvajale agrarni protekcionizem na škodo lastnih delavcev in na škodo izvoza naših kmetijskih pridelkov. Poljedelstvo v srednji Evropi se mora enako dvigati kakor in-

dustrijalizacija. Najboljši pot za to bi bil sporazum Češkoslovaške, Poljske itd., po katerem bi mogli doseči kmetijski proizvodi naše države v industrijskih državah primerne cene, ki bi bile sprejemljive za njihovo lastno gospodarstvo. V to svrhu je treba ustvariti sporazum o ekonomskih preferencialnih carinskih tarifah ter odstraniti brezpogojno klavzulo največjih olajšav, ki izvirajo še iz dobe svobodne trgovine v Angliji, ki se je že davno preživela in ki jo tudi mi izigravamo z raznimi sredstvi, prometnimi tarifami, izvoznimi premijami, kontingenti itd. Prvi korak k zboljšanju je v sporazumu agrarnih držav v Evropi, kakor to predlagata naša vlada in Poljska in o čemer se prav sedaj razpravlja v Sinaji. Svoj govor je minister zaključil s pozdravom Nj. Vel. kralju, ki so se mu pridružili vsi zborovalci.

Zatem je govoril hrvatski seljak Karlo Kovačević, ki je poudarjal važnost akta od 6. januarja, ko je Nj. Vel. kralj dejal, da med njim in narodom ne sme biti posrednikov. Njegov govor je bil sprejet z živahnim odobravanjem in ovacijami kralju ter vladi.

Za njim je govoril dr. Rosina v imenu kmetijske mladine, ki jo je pozval k delu za probuditev kmetijske zavesti. Govorila sta še dr. Novak iz Ljubljane in g. Ažman iz Gorenjske, nakar se je zborovanje zaključilo in so se pričele običajne konjske dirke. Minister dr. Shvegel je zvečer odpotoval na Bled, zastopnik hrvatskih seljakov Karlo Kovačević pa na svoj dom v Slavoniji.

Konferenca v Sinaji

Češkoslovaški glas o agrarni konferenci v Sinaji — Sodelovanje z Madžarsko pomeni povečanje vpliva Male antante na madžarsko politiko

Praga, 21. julija AA. »Narodni Osvobodjenje« odklanja tendenčna tolmačenja konference v Sinaji, da je naperjena proti interesom Male antante. Ta konferenca je v zvezi z nedavno carinsko konferenco in z drugimi sestanki gospodarskih organov Društva narodov. Nasprotna tolmačenja nekkih domačih listov izhajajo iz želje, da bi s tem politično pridobili. Zadnji sestanek držav Male antante je med drugim potrdil potrebo čim prejše rumunsko-češkoslovaške trgovske pogodbe. Jas-

no je, da Rumunija in Jugoslavija ne bosta na konferenci v Sinaji šli v pu-puščanju napram Madžarski tako daleč, da bi bili ogroženi skupni interesi držav Male antante. aMadžarska propaganda si sicer prizadeva predstaviti to konferenco kot uspeh madžarske diplomacije, v resnici pa so to mahinacije v duhu Potemkinovih vasi, ker pomeni sodelovanje Madžarske z Rumunijo in Jugoslavijo v resnici uspeh in povečanje vpliva držav Male antante na madžarsko politiko.

Volilna borba v Nemčiji

Ogorčeni strankarski boji — Ponesrečena pogajanja za ustvaritev desničarske fronte

Berlin, 21. julija. Po razpustu nemškega državnega zbora se je razvila že prve dni tako ljuta volilna borba, da obeta postati ena najhujših, kar jih je doživela Nemčija. V več krajih je prišlo že do krvavih spopadov med političnimi nasprotniki. Ranjenih je bilo več oseb. Zato bo vlada objavila prepoved nošenje palic, boksarjev in drugih slič-

nih stvari pri političnih shodih. Berlin, 21. julija. »Montagpost« poroča iz desničarskih krogov, da so se pogajanja za ustvaritev velike desničarske fronte razbila. Izkazalo se je kot nemogoče politično zopet združiti stranke, ki so bile nekoč zedinjene v nemškonskionatni stranki in so v dobi Hugenberga izstopile iz nje.

Novo boljševiško ugrabljenje

Boljševiki so ugrabili 18 letnega mladeniča, da bi izsilili vrnitev njegovega očeta v Rusijo

Berlin, 21. julija. Kakor poročajo, so odvedli boljševiški agenti nekega 18-letnega mladeniča. Ta dogodek je ponovno zbudil pozornost nemških krogov na delovanje sovjetske črke.

Ugrabljeni mladenič je sin nekega Schainholda, ki je bil dodeljen sovjetski trgovinski delegaciji in pozvan v Rusijo, naj poroča o svojem delovanju. Schainhold je poziv odklonil in je bil

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Proslava belgijske neodvisnosti

Bruselj, 21. julija. Včeraj so praznovali po vsej Belgiji izredno slovesno stoletico belgijske neodvisnosti. V Bruslju je prisostvoval belgijski kralj Albert ogromnemu sprevodu bivših bojevnikov v svetovni vojni. Ob tej priliki je bila proglašena amnestija za vse obsodbe pod tremi meseci.

Krožni polet po Evropi

Berlin, 21. julija. AA. Prve etape krožnega poleta po Evropi, ki se je začel včeraj iz Berlina v slabem vremenu, so Braunschweig, Frankfurt, Rheims, Calais, Bristol in London. Z berlinskega letališča se je napotilo na ta polet vseh sedem angleških tekmovalcev. Letalec Butler je priletel do Braunschweiga v 80 minutah. Londonski listi poročajo, da so tekmo dneva prileteli do Calaisa letalci Brond, Butler, Rose in Thorn, da pa je vreme skrajno neugodno in niso leteli zvečer preko Rokavskega preliva.

Mednarodni kongres učenih žensk

Praga, 21. julija. Tu je bil odprt kongres mednarodne federacije vseučiliško izobraženih žena. Na kongresu je zastopanih 35 držav s 50 delegatkinjami. Predsednik republike dr. Masaryk bo priredil v čast udeležencem kongresa čajanko z garden partyjo. (AA.)

Neverna otroška bolezen

Strasbourg, 21. julija. Ker se vedno bolj širi epidemija otroških otrpneni, ki divja že tri tedne v 40 občinah v Spodnji Alzaciji, je prefekt tega departementa pustil zapreti vse ljudske šole tega okraja. V zadnjih treh tednih je bilo prijavljenih oblastem 150 primerov te bolezni, od teh 37 v Strasbourgu in okolici.

Slabo zanimanje za avstrijsko posojilo

London, 21. julija. Avstrijsko investicijsko posojilo je doživelo tukaj velik neuspeh. Otvoritveni tečaj je bil mnogo nižji kakor se je pričakovalo in je nastal 3 odstotni agio.

Ukinitve cenzure v Angliji

Madrid, 21. julija AA. Minister notranjih zadev je izjavil novinarjem, da vlada iskreno želi ukiniti tiskovno cenzuro in da upa, da ji bo to v najkrajšem času omogočeno.

Pred revolucijo v Egiptu

Vafdisti nameravajo vdreti v parlament — Varnostni ukrepi

Kairo, 21. julija. Ker je položaj zelo napet, je odredila egiptska vlada za danes obširne varnostne odredbe. Ekstremistični vafdisti so sklenili, da bodo danes vdrti v parlament in kljub prepovedi imeli svojo sejo. Prebivalstvo mesta je zelo razburjeno in se boji, da se ponove strašni dogodki iz l. 1919.

V Kairo so dospela močna vojaška ojačenja, ki so zasedla vse strateške točke in važna vladna poslopja. Vodovod, električna centrala in parlament so strogo zastraženi. Posebno dobro so zastražili mostove in dohode, ki vodijo v mesto, da preprečijo prihod demonstrantov.

Komunistično rovarjenje v Indiji

Komunistična propaganda proti Angliji — Bojkot angleške trgovine

London, 21. julija. Pod vodstvom Moskve skušajo tukajšnji komunisti na vse načine načuvati indijske dijake in druge Indijce proti Angliji. »Daily Mail« poroča, da je vlada ob priliki otvoritve indijskega doma odredila najboljše varnostne ukrepe proti komunističnemu delovanju. Pred prihodom podkralja so natančno preiskali vso novo indijsko palačo.

ško trgovino, dokler ne bo Anglija odklopila svoje čete in upravo iz Indije, Kajtajske, Arabije in Egipta.

Pred kratkim se je sestala tukajšnja podružnica indijskega kongresa, ki je očividno pod komunističnim vplivom odobrila resolucijo, ki pozdravlja vse prebivalstvo Zedinjenih držav, Japonske, Nemčije, Francije in drugod, ki simpatizirajo s tlačinimi narodi, naj strogo bojkotirajo vso angle-

London, 21. julija. Kakor poročajo iz Bombaya, je v kraju Jubbulpure prišlo do težkih izgrede med pristaši indijskega kongresa ter policijo, ki je bila prisiljena rabiti orožje. Pri spopadih je bilo 60 oseb ranjenih, med njimi 20 policistov.

Bombay, 21. julija. V mestu je zaradi nacionalistične propagande proti tujim proizvodom in evropskemu blagu, nastal v industriji velik zastoj. Skoraj vse predilnice so morale zaradi pomanjkanja naročih ustavit delo. S 1. avgustom preneha delati 14 predilnic. Brez posla bo 40.000 delavcev.

Grozen samomor

Obesil se je na vrh in skočil z drvečega vlaka

London, 21. julija. Ko je škotski ekspres vozil z zelo veliko nagliko skozi Wembley, je kmalu po 7. neki mladenič zapustil oddelek, kjer se je vozil, si zadržnil okoli vratu vrvo, jo pritrldil na okno in skočil iz vlaka.

hitrosti na uro. Končno se je vrh utrgala in truplo je padlo na tir. Skok nesrečnega mladeniča je opazil neki železniški čuvaj in videl, kako je vlak vlekel s seboj truplo nesrečnega mladeniča. Končno je ustavil vlak s signali. Truplo je bilo tako razmesarjeno, da ga niso mogli spoznati.

Njegovo truplo je skoraj celo miljo viselo ob vlaku, ki je vozil s 50 miljami

Konkurzi v Češkoslovaški

Praga, 21. julija. Meseca junija je bilo na Češkoslovaškem 317 konkurzov napram 394 meseca maja. Znesek pasiv je padel v teh dveh mesecih od 136 milijonov češkoslovaških kron na 108 milijonov češkoslovaških kron. V prvih šestih mesecih so znašale pasive konkurzov 386 milijonov napram 218 milijonem češkoslovaških kron v istem času lanskega leta. (AA.)

Odpovedani poleti »Zeppelin«

Friedrichshafen, 21. julija. Kakor se je zvedelo od oficelne strani, bodo nameravani veliki poleti »Grofa Zeppelina« na Azore, Kapverdske otoke, v Anglijo in na Balkan odpovedani. Prav tako »Grof Zeppelin« ne bo letel nad Sredozemsko morje, ker domnevajo, da se za vse te polete ne bo prijavi dovolj potnikov.

Zogoneta smrt angleškega podkonzula

London, 21. julija. Čeprav niso še našli trupla v Marseillu izginulega angleškega podkonzula Leeja, je policija mnenja, da ni več živ in da je zelo dvomljivo, da ga bodo našli. Na kraju, kjer so našli njegov kovček, so ribiči iskali dolgo časa truplo pogrešanega, ker je eden izmed njih izjavil, da ga je videl v vodi. Vse iskanje je bilo zamen.

Železniška stavka na Irskem

London 21. julija. Stavka na južnoirski železnici se je razširila tudi na Kingbridge. Železniški promet sev rši samo na južni postaji Dublina. Izvršilni odbor železničarske zveze je konferiral včeraj s tukajšnjimi voditelji stavke. Seja je bila odgojena na danes. Poročila o seji niso objavili.

Svetovni kongres za perutinarstvo

London, 21. julija AA. Na 4. svetovnem kongresu perutinarstva, ki bo odprt v londonski Kristalni palači v torek, bo zastopanih 60 držav. Razstavljene bodo mnoge slovite pasme. Skupno bo razstavljenih nad 7000 živali. Vlada pripravlja delegatov s svetčan sprejem. Delegatom bo prirejena v windsorskem gradiču vrtna zabava.

Milijarde za nove ceste v Mariboru

New York, 21. julija. AA. Zedinjene države so letos izdale za zgradnjo novih cest 175 milijonov dolarjev. Na vsak registriran avtomobil odpade skoro 80 dolarjev.

Posplošenje angleške zdravniške službe

London, 21. julija AA. Angleška zdravniška asociacija je na svojem letnem kongresu potrdila načrt o uvedbi obsežne zdravniške službe za ves narod. Načrt dolocja zdravniško službo tako, da bo dostopna vsem slojem prebivalstva in da bo obsegala tako preventivno kakor kurativno zdravjenje. Zdravniške ugodnosti sedanjega bolniškega zavarovanja je treba razširiti tako, da jih bodo deležni vsi, ki so kakorkoli odvisni od zavarovancev. Načrt priznava ustanovo hišnih zdravnikov kot osnovno uspešno zdravniško službo in dolocja obsežno zobozdravniško, patološko, farmaceutsko in ambulantno službo. V načrtu so navedle tako zbrane domače bolnice, kjer naj zdravijo bolnike lastni domači zdravniki. Načrt se naslanja na tako zvan »kontribucijski sistem in se bo sam vzdrževal.

Žrte poplav v Koreji

Pariz, 21. julija. AA. Havas poroča iz Koreje, da so tamkajšnja oblastva objavila podatke o škodi in nesreči, ki so jo povzročile pravkaršne poplave. Po teh podatkih je bilo 280 mrtvih, 5000 ranjenih, a 155 oseb je izginilo. Našivi so porušili dva tisoč hiš.

Silna vročina v Ameriki

New York, 21. julija. Nad državami srednjega zapada je pritisnil nov vročinski val, ki se je razširil tudi deloma na vzhodne države. Tekom sobote in včerajšnjega dneva je zahtevala vročina 46 človeških žrtev, med njimi 21 takih, ki so umrle na solnčarici pri kopanju. Temperatura je včeraj znašala 35.5 do 45 stopinj C.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize. Amsterdam 22.70. — Berlin 13.4525. — 13.4825 (13.4675). — Bruselj 7.8822. — Budimpešta 987.27 — 990.27 (988.77). — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 795.22 — 798.22 (796.72). — London 274.35. — New York 56.28. — Pariz 220.95 — 222.95 (221.95). — Praga 166.84 — 177.64 (167.24). — Trst 295.37.
INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.125. — Pariz 20.2525. — London 25.03375. — New York 514.525. — Bruselj 71.925. — Milan 26.95. — Madrid 59.75. — Amsterdam 207.10. — Berlin 122.875. — Dunaj 72.70. — Sofija 3.74. — Praga 15.26. — Varšava 57.75. — Budimpešta 90.225. — Bukarešta 306.

Jutri!

grandiozna pomorska katastrofa človeštva, potop »Titanica« v gigantnem nemškem zvočnem filmu

ATLANTIK

ELITNI KINO MATICA

Jutri!

Dnevne vesti

— Prihod Nl. Vel. kraljice Marije na Bled, Davi so srečali potniki, ki so se vozili z Gorenjskega v Ljubljano, dvorni vlak v Kranju. Kraljica se je pojavila za kratak čas pri oknu. Obležena je bila v elegantno svetlomodro obleko, h kateri je imela izvrstno pristojajoč klobuček enake barve. Izgledala je izborna in jo je občinstvo takoj spoznalo, kar je vzela smeje na znanje.

— Napredovanje v naši vojski in mornarici. Napredovali so za rezervne poročnike pehotni podporočniki Ivan Čezmiga, dr. Ljudevit Merčun, Branislav Benjak, Franjo Šmid, Ivan Stopar, Gobjmir Aparnik, Alojzij Kanc, Andrej Zvan, Jakob Majer, Josip Jitner, Gustav Luzner, Leopold Bonča, Janez Milač, Janez Andolšek, Franc Bizjan, Anton Kočevar, Franjo Ebling, Ladislav Weinberger, Krunoslav Dalek, Rudolf Biterajec, Dragotin Herljevič, Josip Mrak, Radoslav Komac, Jože Zupančič in Ferdo Jeglič; artiljerijski: Marijan Novak, Leopold Korman in Ivan Osolin, inženjerski: Fedor Slajmer, Tibor Jelinek in Milan Špora; za podporočnike naredniki-dijaki artiljerijski: Andrej Šmid, Emil-Josip Just, Franjo Kordič in Vekoslav Rauch; inženjerski: Milovan Goljčevsek, Vladimir Supek, Niko Brau in Franjo Barič, zrakovni Josip Pak, Franjo Petra, Makso Trelec, Jakob Pleško, Alfonz Končan, Ivan Labaš, Stanko Rene, Josip Volarič, Franjo Jelinek, Matija Miholek, Pavle Brenner, Ivan Božič, Oton Papež, Anton Kuhek in Zvonimir Kucelj, Peter Berger in Josip Lovšin, inženjersko-tehnični: Milan Celjuska, Franjo Grbič, Viktor Rebolj, Marijan Leskovec; za rezervnega poročnika korvete vodja II. klase dijak navtik Josip Kosovič ter vodje III. klase dijak navtika Anton Bavolin, Ivo Rendič, Franjo Krstencič, Viljem Hraštnina, Josip Mesar, Anton Verbec, Nikola Žil, Ivo Krstelj, Zvonimir Gobjč in Josjo Mašič, za rezervnega strokovnega poročnika vodja III. klase dijak-navtik Ivan Brukner, za rezervne nižje vodne uradnike IV. klase inženjersko-tehnične stroke naredniki-dijaki Franjo Gregorič, Martin Vogel, Viktor Zrimšek in Mirko Zelenika, sanitetne stroke pa narednik dijak Josip Bohinec, za podporočnike so napredovali tudi naredniki pehotni Ivan Dretvič, Karlo Orač, Al. Kukman, Valentin Koropec, Alojzij Strazišar, Janez Iršič, inženjerski Josip Gomzi, Alojz Bohte in Šime Goleš. Službe rezervnih časnikov so razrešeni: pehotni poročnik Ivo Oblak, artiljerijski poročnik Julius Vrt, pehotna podporočnika Veljko Rihar in Josip Heksenberger, pehotni kapetan I. klase Josip Gašparič, artiljerijski kapetan I. klase Josip Kinkela in Josip Dolenc, konjeniški kapetan I. klase Ernest Unkelhauser, letalski kapetan II. klase Srečko Reider, pehotna poročnika Boleslav Bloudek in Zlatko Zentner, artiljerijski poročnik Zdenko Krno in pehotni podporočniki Ludvik Kljemenčič, Franjo Kotič in Filip Ivanica.

— Odmev smrti Antona Kristana v češki javnosti. Vsi češki listi priobčujoje simpatično pisane posmrtnice Antonu Kristanu, v katerih naglašajo, da je bil pokojni mož izrednih sposobnosti, redke živostnosti, marljivosti in simpatičnega, kremenitega značaja. V češkem političnem življenju je bil Anton Kristan splošno znana osebnost.

— Nova telefonska zveza med Češko-slovaško in Jugoslavijo. Otvorjena je telefonska zveza med Prago, Rabom in Sibeničkom preko Dunaja. Za običajno govornično enoto se plača v obeh relacijah v času velikega prometa 42, v času manjšega prometa pa 25.20 Kč.

— »Zeta« cigarete v novih škatlicah. Uprava državnih monopolov je uvedla nove škatlice za »Zeta« cigarete in sicer po 20 komadov poleg škatelj po 500 in 100 komadov. »Zeta« cigarete v novih škatlicah pridejo najprej v promet v Beogradu, potem pa tudi v drugih krajih.

— Nova lekarna v Kočevju. Ban dravske banovine je podelil lekarniško koncesijo za Kočevje mag. pharm. Emilu Seigmertinu kot kupcu lekarnar Mihal.

— Osnutek zakona o zavarovanju obrtnikov. Uprava beograjske obrtne zbornice je prevzela nalogo izdelati osnutek zakona o zavarovanju obrtnikov za primer bolezni, invalidnosti ali smrti. Nad izvajanjem zakona bi imelo kontrolno trgovinsko ministrstvo.

— Konferenca vseh borz. Te dni se zbore v Beogradu predstavniki vseh borz, ki bodo razpravljali o valutni politiki in produktnih terminskih poslih, da se doseže čim tesnejša zveza med poedinimi borzami. Posebna pozornost bo posvečena stabilizaciji dinarja in plasiranju naših pridelkov na inozemskih trgih. Konferenca se udeležijo tudi pomočnik finančnega ministra Gospodnetič.

— Enoten adresar gospodarskih ustanov. V zavedu za pospeševanje zunanje trgovine se bo vršila te dni konferenca predstavnikov zavodov in gospodarskih organizacij, na kateri bo sestavljen podoben načrt enotnega adresarja izvoznih, uvoznih in drugih važnih podjetij v naši državi.

— Sušak za posadko »Karadjordja«. Na seji gospodarskega odbora sušiske občinske uprave je bilo sklenjeno vrotirati 10.000 dinarjev v znak priznanja kapitanu Prodanu in posadki »Karadjordja«.

— Sprejemanje drobiža. Finančni minister je odredil, da morajo vse državne blagajne sprejemati v neomejenih količinah drobiž po 0,5, 0,10 in 0,25 Din. Vročina.

— Poljski slavist v Zagrebu. V biblioteki jugoslovenske akademije in zagrebške univerze študira že dva tedna znani poljski slavist in urednik Iovskega mesečnika »Rucha Slowianskiego« dr. Josef Golombek. V Zagrebu študira življenje in delovanje pokojnega Ive Voinovića, o katerem je zbral že mnogo gradiva. Dr. Golombek je napisal mnogo razprav o slovanski književnosti, zdaj pa pripravlja obširno delo o Voinoviću.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo manj oblačno, toplo vreme. Včeraj je bilo jasno samo v Sarajevu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 30,4, v Splitu, Sarajevu in Skoplju 30, v Zagrebu 29, v Mariboru 22,8, v Ljubljani 22,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,2 mm, temperatura je znašala 15 stopinj.

— Uspešen ribolov v severni Dalmaciji. Pretekli mesec so med Rogoznico in Rabom ribiči nalovili 184.730 kg rib v vrednosti 1.416.825 Din. Od tega so porabili za domačo potrebo okoli 100.000 kg, v inozemstvo so uvozili 35.000 kg, ostalo pa so nasolili ali konservirali v olju. Pri ribolovu je bilo zaposlenih 7575 ribičev z 2549 čolni.

— Tragedija 15 letne mladenke. V Gacku v Bosni je v petek skočila v vodo 15 letna Vasilija Solaje in utonila. Dekle je postalo žrtev zlobnih jezikov. Očrnili so jo, da je imela ljubavno razmerje z mnogimi fanti. Njen brat je to zvedel in jo je ozmerjal. To je pa na dekleta tako porazno vplivalo, da je izvršila samomor. Njeno truplo so že potegnili iz vode. Pri obdukciji je komisija ugotovila, da je bilo dekle še deviško.

— Velik požar v Novem Sadu. V soboto ponoči je nastal v skladiščih poročne plovbe v Novem Sadu velik požar, ki se je naglo razširil. Gasilci so več ur neumorno gasili in s tevažno ogenj zadušili. Škoda znaša 1 milijon Din. Požar je povzročil kratak stik.

— Strahovito neurje nad Dubrovniko okolico. Iz Dubrovnika poročajo, da je na polotoku Pelješca pretekli dni divjala strahovita nevihta, ki je povzročila ogromno škodo. Med nevihto je padala ogromna toča, ki je uničila vinograde in poljske pridelke. Komisija je ugotovila, da je toča povzročila okoli 8 milijonov Din škode. Prebivalstvo je obupano.

— Pri prekoračenju meje ustreljen. V petek zvečer je bil na jugoslovensko-madžarski meji ustreljen neznan, približno 30 let star moški. Neznane je hotel prekoračiti našo mejo in se kljub opetovanju pozivom vojaka na meji ni hotel ustaviti. Vojak je streljal za njim in ga zadal v hrbet. Neznane je bil takoj mrtev. Njegove identitete se niso ugotovili.

— Težko kaznovani dijaki. V Kruševcu so pred zaključkom šolskega leta dijaki VII. razreda gimnazije dejansko napadli profesora Momčila Jovanovića, eden pa mu je celo grozil s samokresom. Profesorji zbor je sklenil izključiti vse dijake VII. razreda za dve leti. Ministrstvo prosvete je kazen poostrojilo. Dijaki so izključeni iz vseh srednjih šol Jugoslavije in bodo lahko izpite polagali samo kot privatisti.

— Samomor mladega poročnika. V Sarajevu se je v sredo ustrelil mladi poročnik Branko Vajler, doma iz Zagreba. Težko ranjenega so prepeljali v sarajevsko bolnico, kjer so ga zdravniki dvakrat operirali, pa je kljub temu težkim poškodbam podlegel. Truplo so prepeljali v Zagreb. Vzrok samomora ni znan, zdi se pa, da je bila kriva nesrečna ljubezen.

— Velik požar pri Bjelovaru. V selu Kokinci pri Bjelovaru je v soboto popoldne izbruhnil velik požar, ki se je naglo razširil. Zgorelo je 9 objektov. Škoda je okoli 300.000 Din.

Iz Ljubljane

— Iz Zaključek turneje ljubljanske drame. Danes so se z dopoldanskim brzovalnikom pripeljali ljubljanski dramski igralci domov iz Niša, kjer so pripravili zadnjo predstavo. Na kolodvoru so jih pozdravili množičevinski prijatelji naše drame. S tem je zaključena velika turneja naših igralcev. Na potu so bili od 4. junija do 20. julija. Igrali so na 20 odrih in priredili 45 predstav. O velikem umetniškem pomenu te turnee bomo še poročali. Za danes ugotovimo lahko samo to, da so nad vse častno zastopali našo dramo in njen sloves. Zato jim ključemo: dobrodošli in hvala vam!

— Iz ljubljanske kinematografije. Kino Ideal predvaja danes stisno burko »Saksofon« Suzi« s simpatično, pri nas zelo priljubljenom Anny Ondro v glavni vlogi. Predstave ob 4, pol 8. in 9. zvečer ob najnižjih ljudskih cenah. Kdor se hoče pristočno nasmejati, naj si ogleda ta spored. Elitni Kino Matica pa ima na sporedu samo še danes film »Pesem kaznjence«, jutri pa je že na programu gigantski nemški vellefilm »Atlantika«, ki nam v pretresljivejših epizodah predčuje najgroznejšo pomorsko katastrofo človeštva, potop ogromnega veleparnika »Titanica«. Glavne vloge v filmu so v rokah priznanih filmskih kapacitet,

med njimi najodličnejša in markantna osebnost je Fritz Kortner. Za film se bodo dobile vstopnice v predprodaji že jutri dopoldne od 11. ure dalje.

— Iz Povratka dijakov Tehnične srednje šole. V soboto zvečer so se dijaki ljubljanske Tehnične srednje šole vrnili z ekskurzije po Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji v Ljubljano. Ekskurzija je trajala 19 dni, vršila se je pa pod vodstvom inž. Premelča, arhitekta Kregarja in profesorja Jakliča. Dijaki so bili povsod, zlasti pa na Češkoslovaškem, zelo gostoljubno sprejeti. Ogledali so si tehnične naprave, muzeje in tovarne ter druge zanimivosti.

— Iz Mestna zastavljavnica bo imela redni dražbi decembra 1929 zastavljenih predmetov in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino itd.), 6. avgusta za efekte (blago, perilo, stroje) pa 12. avgusta t. l. od 15. ure dalje v uradnem lokalu.

Najnižje cene

in največje zalogo razne kuhinjske posode, emaljirane in aluminijaste, priporoča tvrdka z železomino

STANKO FLORJANČIČ, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 35

— Iz Težka avtomobilska nesreča na Celovski cesti. Kakor poročajo obširno že današnji »Ponedeljek«, se je včeraj dopoldne pripetila na Celovski cesti v Spodnji šiški precej težka prometna nesreča. Avtobus, ki ga je sofaral sofer Ludvik Kern, se je med vožnjo proti šiški z vso silo zalezel v Knezovo hišo na Celovski cesti in se prevrnil. V vozu so bili poleg soferja še trije potniki in sicer 43 letna Mihaela Petrovič, žena strojevodje, jetniški pasnik Ivan Černe in sprevoznik Ivan Ponikvar. Najbolj je bila poškodovana Ponikvarjeva, ki je z glavno udarjajo skozi šipo, tako da ji je pomelo lase s kože vred, zadobila je nevarno rano na glavi in notranje poškodbe. Tudi sofer Kern je težko poškodovan. Volan ga je pritiskal na prsi kot nož, zadobil pa je tudi prsne po obrazu in rokah. Černe in Ponikvar sta bila laže poškodovana. Ranjenice so prepeljali v bolnico, kjer so jim nudili zdravniško pomoč. Kakor nam poročajo iz bolnice, sta Černe in Ponikvar bolnico že zapustila. Kern je sicer precej težko, vendar pa ne nevarno poškodovan, dočim je stanje Petrovičeve precej kritično. Nesreča je nastala zato, ker je bila cesta precej spolzka, deloma pa tudi zato, ker je sofer nekoliko prehitro vozil.

— Iz Nesreče in nezgode. Včeraj se je neki fantiček na Rimski cesti tako nepravilno igral s flobortom, da je ustrelil svojega šletnega tovariša Antona Jentiča, sina uradnika državne železnice, v nos. Poškodba ni težka. — 22 letni brezposelni čevljar Anton Banko je včeraj popoldne v Lattermannovem drevoredu padel z vrtiljaka in zadobil precejšnje notranje poškodbe. — V soboto zvečer je v Florjanski ulici neki avtomobilist podri kolešarja Antona Kuboka, delavca v strojnihi tovarnah in ga precej poškodoval. Vse ponesrečence so morali prepeljati v bolnico.

— Iz Bukova drva (m³ Din 150.—) in trboveljski premost pri tr. »Kurivo«, Dunajska 33, tel. 3434.

Iz Celja

— Seja celjskega mestnega občinskega sveta, ki bi se bila morala vršiti pretekli petek zvečer, je bila v zadnjem hipu odpovedana, ker se je opravilo večje število občinskih svetnikov, 6 obč. svetnikov pa je do sedaj zaprosilo za razrešenje od dolžnosti. Šesti občinski svetnik, ki je odločil svoje mesto, je bil g. dr. Drago Hočevar, okrožni zdravnik v Celju.

— Prvo motorno kolo pri Mozirski koči. Pred dnevi sta pripelala kot prva motociklista z motornim kolesom k 1344 m visoko ležeči Mozirski koči g. kijačavničar-ka mojstra Franc Muhovič s Račice ob Savinji in Ivan Klemenak iz Mozirja. Motorno kolo je znamke »Ariel« 500 ccm, C. H. V. in je brez defekta premagalo izredno težko progo.

— Aretirana je bila predvčeršnjim proti večeru v mestnem parku komaj 20-letna brezposelna služkinja Marička F., doma z Dohja. Baje je hotela na vsak način zapeljati dva moška, ki sta sedela na isti klopi. Njene namere pa je preprečil stražnik, ki jo je aretiral in odvedel na stražnico. Po primernem ukoru je bila Marička, ki je baje absolvirala trgovaško šolo, izpuščena.

— Zavarujta cvetlice na oknih. Pretekli dni, ko so razsajali v celjski kotlini močni vetrovi, se je pripetilo v mestu na raznih krajih, da je močan veter potegnil s odprtih oken v višjih nadstropjih nezavarovane lončke s cvetlicami in jih vrzel na cesto. Da ni bil poškodovan noben pasant, je pripisati le srečnemu naključju. Na vsak način bi morala policija ukreniti vse potrebno, da se lončki s cvetlicami primerno zavarujejo, kakor je urejeno že skoro na vseh novejših zgradbah, ker bi se sicer lahko zgodila celo smrtna nesreča.

— Včerajšnji sport v Celju. Včeraj popoldne ob 17.30 se je vršila na »Glasje« prijateljska nogometna tekma med prvakom celjskega nogometnega okrožja SK Celjem in prvakom provincnega Zagrebkega nogometnega podsaveza ČSK Čakovcem. Tekma je končala z rezultatom: SK Celje : ČSK Čakovec 7 : 2 (polčas 2 : 0).

— Z državne realne gimnazije smo prejeli sledečo notico: Karel Henrik, učencec IV. b razreda je dovrnil razred s odličnim uspehom in ne s prav dobrim, kakor pomotoma izkazuje boljšo izvestje.

— Smrtne kose. Včeraj jutraj je umrl v Sv. Jurju ob Južni Sotci nekdo obče znani posestnik in gostilničar g. Franc Kincel. Zelo priljubljen je bil slesti v lovskih krogih, bil pa je tudi zelo dober gostilničar. Pogreb bo v torek 22. julija ob 17. uri popoldne na šentjurjsko pokopališče. N. v. m. p.

Letovišče onih, ki ne morejo iz mesta

Ples, godba in drugo — Kapelnik Cvirn in Branko Cvetko pojmeta za devet mesecev k vojakom

Ljubljana, 21. julija.

Gospod urednik! Celokopico dopisov in pisem ste prejeli. Za ali proti restavracijski godbi v Zvezdi so se oglašali v dobi tistih kumaric ljubljancani. No, mi, kar nas je pristnih ljubljanskih srajc, smo kar za in se nikakor ne strinjamo z raznimi nergači.

Pomislimi namreč moramo, da nam Cvirn, Branko in njegovi zvesti tovariši že šesto leto godejo, ter nas zabavajo. Poleti v kleti, pozimi na restavracijskem vrtu. Cvirn menda poznate. Tako lepe črne ciganske oči ima in tako sladko se zna smejeti da se dekletom kar srce taja, plesalce in brhke plesalke pa kar noge za srbe, kadar se oglasi Cvirnovega klarinet:

Preljubi sv. Lenart, kako si ti svet, k' imaš majčkeno faro, pa veliko deklet.

Cvirn je bolj ciganske zunanosti — saj menda ne bo hud, če povem kar po domače — Branko, zal plovolas fant, a oba jih imata za ušesi. Cvirn, dirigira, Branko sekundira pri klarinju, Tarzan vleče harmoniko, tisti mali debeli Rus se napihuje s trobento, Breznik jo žinga za kontrabas in tako gre vse v najlepšem redu. Osem jih je muzikantov v Zvezdi. Vsi fantje od fare, postavni in fletni. Mojster Ježek jim je napravil čedne uniforme. Svetlo modre sukničke imajo in široke »draps« hlače, na glavi pa majčkene čepice z zvezdo.

Prijetno je v poletnih večerih v restavraciji Zvezda. Gostje pijo pivo ali pa za žejo cvček iz Gadove peči, za telesni

blagor pa ima vse dobrote izvrstna Krapeževa kuhinja.

Vse igrajo tako lepo in milo, da je veseljje. Čeprav amaterji, pa ga pinhejo. In kaj vse znajo ti triči! Vsak igra najmanj dva ali celo tri instrumente. Cvirn je violinist, pa tudi dober saksofonist. Branko je doma pri klarinju, zna pa vleči tudi harmoniko. Fant od fare je tudi Tarzan, ki se imenito razume na violino, saksofon in na kromatične harmonike. On je tudi določen za Cvirnovega namestnika.

Za Cvirnovega namestnika, utegne vprašati kdo začuden. Da, kajti Cvirn in Branko nas zapuščata. Ne sicer za vedno, pač pa za celih devet mesecev. Ze drugi teden jo morata odriniti k vojakom. Opašeta bridke sabljice in služila bosta do novini. Cvirn ima velik respekt pred vojaštvom. Dejal je, da prav rad služi, samo streljanje ne more slisati. To da je že v rodbini in da je enega njegovih stricv zadela kva, ko so začeli vojski streljati. Da bo nesreča tem večja, mora Cvirn celo k artiljeriji...

Vso zimo bomo torej brez Cvirna in Branka. Nič več ne bomo poslušali njegovih prijetnih melodi, ne bodo nas gledale njegove ciganske oči, ne bomo se več smejali oni okrogli

Hauptman Gašper vzel pištole pa je pulfra noter dau; čim se je zabliskalo, pumf, pa Urške več ni blo...

Cvirn in Branko Cvetko priredita prihodnjo nedeljo poslovilni večer v restavraciji Zvezda.

Muhe se boje pisane luči

Muhe nimajo radi pisane luči, najbolj pa sovražijo rdečo in žolto luč. O zanimivih opazovanjih v tem pogledu poročila londonska revija »Nature«, ki objavlja rezultate poskusov v steklarni v Lanchashiru. Lastnik tovarne kuhariga sadja je pred leti vstavljal v okna vseh delavnic in skladišč žolto steklo. Poedini oddelki so bili spojeni s hodniki z navadnim steklom in tu so videli, da so bili hodniki vedno polni muh, dočim v delavnicah in skladiščih, kjer so bila okna žolta, ni bilo nobene muhe. Zato je tovarnar zamenjal tudi na hodnikih navadno steklo z žoltim in posledica je bila, da so muhe izgubile. Tudi v drugih primerih so rabili pisano steklo za preganjanje muh in končno je napravila steklarna več poskusov, da se prepreča, če se domača muha res boji pisane stekla in katera barva ji je najbolj neprijetna.

Poskusi so pokazali, da daje domača muha prednost beli luči pred pisano in da rdeča in žolta luč odganja muhe. Modra in zelena barva ne vplivata tako hudo na muhe. Ker se pa skozi rdeče steklo mnogo svetlobe izgubi, je boljše odločiti se za žolto steklo. Seveda ne moremo trditi, da prežene žolta luč vse muhe, nedvomno je pa, da se je muhe zelo boje in da jih ostane v sobi, kjer imamo okna z žoltim steklom, zelo malo. Tako steklo je priporočljivo zlasti tam, kjer imamo spravljene jestvine.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Roman je ukradel

Literarna rafiniranost pri zločinih ni navada, toda Henoch Przetčnik, zloglasni žepar v Varšavi, je pokazal tudi to redko lastnost. Potoma je ukradel literarno delo. Vozil se je s tramvajem in med vožnjo je iztrgal neki dami aktovko ter pobegnil z njo. Okradena je bila pisateljica Irena Zarzycka, avtorica romana »Divjakinja«. Ni pa bil ukraden denar, temveč rokopis novega romana »Tabor«. Tatvina je bila takoj naznanjena policiji. Se istega dne zvečer je pa dobila pisateljica pismo, glaseče se:

»Milostiva gospa! Mislite si moje presenečenje, ko sem našel v aktovki tako krasen roman. Nehal sem celo krasti po tramvajih, zdaj sedim z romanom doma, čitam in prečitati ga želim do konca. Jutri zvečer bom s čitanjem pri kraju. Ker bi vam nerad storil krivico, sem pripravljen vrniti vam rokopis toda samo, pod pogojem, da mi plačate 500 zlotov. Izvolite mi sporočiti, če ste s tem zadovoljni. Na policijo se pa nikar ne obračavajte. Z odličnim spoštovanjem. — Tat.«
Pisateljica je takoj telefonirala policiji. Drugi dan je pa prišel sel z novim pismom. Tat je pisal, naj pisateljica po-

loži denar v kuverto, jo zapečati in izroči njegovemu slugi, ki ji prinese čez eno uro rokopis njenega romana. V dokaz, da govori resnico, je priložil tat pismo prvo stran ukradenega romana. Po nasvetu policije je položila pisateljica v kuverto nekaj lističev papirja in jo izročila odposlancu. Za njim sta odšla dva detektiva, ki sta moža aretirala. Roman je imel pri sebi in tako ga je dobila pisateljica takoj nazaj.

Ossendowskega roman »Lenin«

Ferdinand A. Ossendowski, prvotno poljski srednješkolski profesor, pozneje raziskovalec in romanopisec je stopil s svojo presenetljivo literarno plodovitostjo v zadnjih desetih letih v prve vrste poljskih literatov tako po kakovosti, kakor tudi po količini svojih del. Čita ga zelo rada inteligenca, pa tudi široke plasti poljskega naroda. Med poljskimi pisatelji naše dobe je nedvomno najaktualnejši. Njegov najnovejši roman se imenuje »Lenin«.

To je roman in življenjski mozaik, ki je igral v svetovni vojni v njenih odmevih tako usodno vlogo v zgodovini Rusije in vsega sveta kot duševni vodja in poglavar boljševizma. Toda tu ne gre za suhoparen življenjski, niti za ideologijo osebnosti in nauka. To je roman v pravem pomenu besede, pisan zelo živahno in napeto. Ossendowski, ki je živel do konca svetovne vojne v Rusiji — bil je nekaj časa tudi profesor srednje šole v Tomsku — je poznal osebno razmere, v katerih je živela ruska inteligenca, kot oni činitelj, ki je ustvarjal predvojne idejne smeri. Ossendowski je eden onih redkih Poljakov, ki so zavzemali napram ruskemu duhovnem življenju vsako nepristransko, čeprav kritično stališče. Osebnost je poznal tudi Lenina in mnoge prvake velike ruske revolucije, ki so prišli na površje po prevratu. Odtod tako živo zanimanje slavne poljskega pisatelja za razmere, ki jih opisuje od otroških let mladega Vladimirja Ulanova v rodbinskem krogu in njegovo pestro življensko pot do prevrata, ki je tako močno vplival na oblikovanje vsega povojnega socialnega in gospodarskega sveta. Ossendowskega roman »Lenin« zasluži kot roman — življenjski in kot politični roman v polni meri, da ga vsak izobraženec prečita, čeprav utegne imeti marsikdo pomisleke proti nekaterim avtorjevim tezam.

Radioprogram

Torek, 22. julija.
12.30: Plošče; 13: Časovna napoved, borza, plošče; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 18.30: Koncert radio orkestra; 19.30: Bučar: Razvoj Sokolstva pri Lužičkih Srbih; 20: Prenos iz Zagreba; 22: Časovna napoved in poročila; 22.15: Prenos z Bleda; 23: Napoved programa za naslednji dan.
Sreda, 23. julija.
Opoldanski program odpade; 18.30: Koncert radio orkestra; 19.30: P. dr. Roman Tominec: Portreti iz svetovne literature; 20: Prenos iz Prage; 22: Časovna napoved in poročila; 23: Napoved programa za naslednji dan.
Četrtek, 24. julija.
12.30: Plošče; 13: Časovna napoved, borza, plošče; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 18.30: Koncert radio orkestra; 19.30: Otroška ura, pisatelj Milčinski; 20: Plošče; 20.15: Jugoslovanski večer: Slovenski volkani kvintet; 21.05: Prenos iz Beograda; 21.55: Prenos iz Zagreba; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Augustus Muir:

52

Krog zločinov

Roman

— Ste vi, Carthew? Potrudite se z avtomobilom pred hotel »Jermyn«. Čakajte pred vrati, kjer se odlaga prtljaga — počakajte, dokler ne odlože tam dve kovčega na moje ime. Razumete? Dva kovčega. Da, bodisi na moje ali pa na ime Jackson. Slediti boste morali možu, ki ju prinese. Ni izključeno, da bo pot dolga. Preskrbite se torej z bencinom. Vzemite s seboj Harliwaya, ki naj ostane na preži v veži. Ste razumeli vse, Carthew? — Pridite takoj.

John Warner je odložil slušalko. Ničesar ni hotel prepustiti naključju. Zdaj, ko sta bila oba vhoda zastražena in ko mu je bila znana številka Jacksonovega stanovanja, je imel občutek, da mu je sreča prvič naklonjena odkar je imel opraviti z neznanim ponarejalcem.

Stanovanje št. 19

Stopil je na hodnik in krenil proti Jacksonovemu stanovanju. Jacksona še ni bilo in vrata so bila na stežaj odprta. Vstopil je. Bil je v ozki, kratki predsobi, iz katere so vodila na eni strani vrata v sprejemnico, na drugi pa v spalnico s prilagajajočo kopalnico. Opazil je, da ima spalnica posebna vrata, vodeča na glavni hodnik, toda ta vrata so bila od znotraj zaklenjena. Kar mu je šinila v glavo srečna misel. Potegnil je ključ iz vtičnice in ga preizkusil na glavnih vratih stanovanja. Prepričan se je, da jih odpira in smeje ga je spravil v žep. Sreča mu je bila mila. Bogovi so bili tistega dne usmiljeni.

Cez četrto uro je dobil težko pričakovano obvestilo. Carthew mu je kratko sporočil, da je prispel s Harkwayem in da sta na svojih mestih. Warner si je zadovoljivo oddahnil. Bilo je četrta dvanajst.

Prizgal si je cigaro in se začel počasi izprehajati po sobi. Ni bilo večnega, da bi prišel v hotel ponarejalec sam s svojo robo — kvečjemu če bi se zanašal samo na svoje delo, kar je slaba stvar nekaterih najpremetnejših zločincev. Ne, take igre ne more igrati sam. Ene oči ne morejo videti toliko, kolikor je videla ona skrivnostna senca.

Kako za vruga mu je bilo znano vse, kar sem počel? To vprašanje je bilo ponovljeno najmanj stokrat. Bil sem tako nesmeten, da sem zapustil enega njegovih paidašev. A morda je bila ženska.

Zenska! Saj to je tisto. Često bi bil rad vedel, ali je imela prste vmes ženska. Ustavil se je s cigaro med zobmi. Zenska! Zadnje mesece je občeval samo z Molly Langtonovo.

Mar so ponarejalčevi agenti vtihotapili njo v njegovo službo? Pa vendar ni igrala na videz tako nedolžna Molly vloge oči, s katerimi ga je ponarejalec vedno in povsod opazoval? Kateri Mollyn prijatelj ali prijateljica jo je mogla izrabiti? Kolikor mu je bilo znano, je imela Molly samo eno prijateljico — Julijo Farvovo.

Warner je stal nagnjen naprej listi kip. To je bila nova smer njegovih misli in od te smeri ga trenutno ni mogla odvrniti nobena sila.

Ugasnil je luč v spalnici in sedel s prižgano cigaro v temi. Ura je odbila pol dvanajstih. Vedel je, da je bilo stanovanje morda naročeno samo zato, da bi mogel neznanec spraviti vanj dva dragocena kovčega ali pa da

bi speljal oblasti na napačno sled, če bi ga hotele prijeti.

Kar je vstal in napeto poslušal. Toda takoj se je prepričal, da ni nič posebnega. Vedel je, da mora biti zelo previden. Če se zmoti ali izda prekmalu ali če se izda Carthew, ostane ponarejalec za vedno senca in tok ponarejenih bankovcev bo napeljan v drugo strugo.

Napil se je iz steklenice, katero je imel v žepu. Bil je v nji konjak z močno dozo benedikta — priljubljena pijača lovcev v južnih deželah. To ga je poživilo in okrepilo.

Ko je spravil steklenico nazaj v žep, so se začeli na hodniku koraki. To pot ga niso varali prenapeti živci. Slišal je korake tako razločno, kakor utripanje lastnega srca. Stal je nepremično in zadrževal sapo. V naslednjem hipu je ugasnil cigaro, odprl tiho vrata svoje spalnice in pogledal iz nje.

Na hodniku sta bila dva moža. Šla sta mimo Jacksonovega stanovanja — ne, ustavila sta se. Warner je slišal prijazen glas. Začulo se je škripanje in zapiranje vrat. Prvi neznanec se je vrnil. Začul se je ropot spuščajočega se dvigala, potem je bilo pa vse tiho.

John Warner je šel tiho po hodniku, odprl je vrata v spalnico in vstopil v predsobo med obema sobama stanovanja št. 19.

V sprejemnici se je nekdo premikal. Luč je bila prižgana. Warner je iztegnil roko in se dotaknil s prsti kljuke. Pritisnil je na njo, odprl vrata na stežaj in stopil v sobo.

Mož, ki je bil v sobi, se je presenečeno ozrl.

John Warner je stal trenutek ves zmeden pri vratih. V naslednjem hipu je spoznal pri mizi stoječega moža. Njegova slika je bila tistega dne v novinah in rečeno je bilo, da namestnik ravnateljstva je bil. Bil je odlični specialist za živčne bolezni dr. Ivor Drayton.

Dva kovčega

Prvi je spregovoril dr. Drayton. — Izvolite naprej in sedite, — je dejal strupeno. — Se pišete Jackson? Vaš obraz mi je znan.

John Warner se je zasmeljal. — Ne, pišem se Warner. Mislim sem, da me poznate, doktor.

— Še nikoli nisem slišal govoriti o vas, — je odgovoril zdravnik osorno. Njegova orjaška, skrbno negovana roka se je dvignila h kratko pristriznim brkam. Njegove temne, srepe oči so ves čas opazovale Warnerja. — Je to vaša soba?

— Menda je ta soba vaša, — je odgovoril Warner. Zaprl je vrata in stopil k mizi, stoječi med njima.

— To je treba pojasniti, — je dejal dr. Drayton ogorčeno. Če je igral ta prizor, ga je igral imenitno. — Baš so mi telefonirali, naj prispejem v tale hotel in posetim kot zdravnik nekoga bolnika po imenu Jacksona. Po telefonu mi je bilo rečeno, da gre za nujno zadevo in dotični, ki mi je telefoniral, je omenjal visok honorar. — Obmolknil je in oči so se mu nenadoma zaiskrile. — Zdaj se vas spominjam — gospod Warner. Saj sem takoj mislil, da sem vaš obraz nekje že videl, samo vašega imena se nisem mogel spomniti. Dobili ste strel v glavo v Monte Carlu, je-li? To je bilo pred dvema ali tremi leti. V neki francoski bolnici so vas izlečili. —

— Motite se, — ga je prekinil Warner, toda njegove ustnice so bile blede in tresle so se. — Še svoj živ dan nisem bil v Monte Carlu.

Pismo, ki je romalo 100 let

Ali bo zagonetna smrt slavnega skladatelja pojasnjena?

Zdi se neverjetno, da bi bilo pravilno adresirano pismo dostavljeno šele čez 100 let. In vendar se to nečudno pripetilo. Nekdo, ki je redno posejal antikvarije v Versaillesu, je našel tam pismo, naslovljeno glavnemu uredniku »Journal de Debats«. Poskrbel je, da je bilo pismo dostavljeno adresatu. Poslano je bilo z Dunaja 26. maja 1824. Čudno je, da je vsebina pisma še vedno aktualna, čeprav je bilo pismo pisano pred 100 leti.

V preteklem stoletju je bila Mozartova smrt dolgo predmet spora. Ko je začel Mozart komponirati »Requiem«, je že slutil, da se mu bliža smrt. Iz te dobe njegovega življenja se je ohranilo tragično, v italijanščini pisano pismo, v katerem je med drugim rečeno: »Čutilim, da se mi bliža zadnja ura. Škoda! Življenje je bilo tako lepo. Nihče ne more izpremeniti potov svoje usode. Zato bi tudi rad dovršil svojo pogrebno pesem.« Kakor znano, je dejal Mozart nekoč na izprehodu po dunajskem Pratu svoji dobri prijateljici: »Moje ure so štete. Ni nobenega dvoma, da sem zastrupljen. Te misli se ne morem otresti.« Dva tedna po tem pogovoru je Mozart umrl, star komaj 36 let. Rojen je bil kakor znano 26. januarja 1756 v Solnogradu, umrl je pa 5. decembra 1791 na Dunaju. Njegovo truplo se je takoj močno napelo, kar je dalo pobudo za govorice, da je bil slavn skladatelj zastrupljen.

Sum je padel na italijanskega glasbenika Salierija, ki je zdaj skoro že pozabljen, takrat je bil pa slaven in popularen. Za svoje uspehe se je imel zahvaliti podpori skladatelja Glucka. Na Dunaju je bil Salieri glavni dirigent

dvornega orkestra do l. 1824, ko ga je zadel dvojni nesreča. Njegovo zdravje je bilo omajano, obenem je pa padel nanj sum, da je zastrupil Mozarta. Tega strašnega suma se ni mogel otresti do smrti. Omenjeno pismo, namenjeno glavnemu uredniku »Journal de Debats«, je podpisal neki naročnik lista in nanaša se baš na spor o Mozartovi smrti. V pismu je med drugim rečeno: »Prepričani smo se z iskrenim obžalovanjem, da so francoski listi nasledili verziji, ki je brez vsake podlage, da je Mozart zastrupil eden najboljših in najslavnejših skladateljev Salieri. Te govorice je razširila kritika. Vsi namreč dobro vemo, da je pobralo Mozarta neobičajno hrepenenje po življenju, kakor je pobralo tudi Rafaela.«

Pismo postane nedvomno predmet zgodovinskega proučevanja. Henry Bidou, ki se podrobno peča s tem vprašanjem v francoskih listih, izraža domnevo, da ni izključeno, da je bil avtor pisma Salieri sam. To bi se dalo sklepati tudi iz tona pisma. Kako so nastale govorice, da je Salieri Mozarta zastrupil? Nasprotniki nekoč slavnega italijanskega skladatelja so trdili, da je dejal po Mozartovem pogrebu, katerega se je osebno udeležil: »Škoda, da izgubimo tako idealnega človeka, toda na drugi strani je njegova smrt za nas sreča. Če bi Mozart živel, bi s svojimi skladbami ne zaslužil niti skorjice kruha.« In še 33 let po Mozartovi smrti je napisal Schindler v družbi Beethovnovih prijateljev na listek, ki se je ohranil, da se počuti Salieri zopet slabo, da se mu blede in da je v omotici izjavil, da je zastrupil Mozarta.

Pravda, ki se vleče 50 let

Pred dobrimi 50 leti se je pričela v San Franciscu pravda, ki bo končala šele te dni. Gre za pravdo dedičev nekdanj slovitega »kalifornijskega kralja« Johna Sutura, ki je l. 1840. pobežnil pred svojimi upniki iz Evrope v Ameriko, kjer je ustanovil naselbino »Nova Helvetia« in postal na čudežen način bogataš. Začel je obdelovati zemljo z ženo in dvema otrokoma in šlo mu je tako dobro, da je imel čez nekaj let največje črede volov, krav, konj in ovac, kar jih je bilo kdaj na ameriških farmah. Ker je prideloval tudi vino in bombaževino, je še bolj obogatel. Njegove služinčadi same je bilo za celo naselbino. Suter je imel tudi dobre zveze in zato je z velikim uspehom kupoval in prodajal naprej obširna zemljišča.

Bil je večkrat milijonar, ko mu je usoda nenadoma obrnila hrbet. Usodno mu je postalo odkritje zlatonosnega peska na njegovem zemljišču. Čim se je raznesla vest, da je bilo najdeno zlato, so vsi njegovi hlapi pustili delo in začeli iskati zlato. Poleg tega je privabila vest o zlatu mnogo tujcev, večinoma pulovcev, ki so se kmatkoma polastili znatnega dela farme »kalifornijskega kralja«. Mož se je obrnil na oblasti, ki mu pa niso mogle pomagati. Na farmi je zavladala popolna anarhija, tatvine in umori so bili na dnevnem redu. Prišlo je tako daleč, da so Suteru izropali in zažgali hišo in da je milijonar komaj odnesel pete. Vrnil se je v Evropo in je l. 1881. umrl. Njegovi otroci se potegujejo za odškodnino, češ, da so kalifornij-

ske oblasti krive, da je prišel njihov oče ob vse premoženje. Proces se je vlekel 50 let in šele zdaj bo v San Franciscu končan. Vprašanje je seveda, če bodo Suterovi otroci dobili, za kar se potegujejo.

Generalni konzul diskreten kavalir

Pustolovščino z dokaj mučnimi posledicami je doživel generalni konzul neke države v Parizu. Nekega dne se je odpravil s krasnim avtomobilom na izprehod po promenadni cesti v Bois de Boulogne, toda ne sam. S seboj je imel damo krasnik kostanjevih las, ki pa ni bila njegova žena. Spotoma se je dami zahotelo šofirati. Generalni konzul ji je kot pravi kavalir rad ustregel. Nesreča je pa hotela, da je skočil čez cesto otroček, dama je izgubila oblast nad volanom in do smrti povozila nesrečnega otroka. V naslednjem trenutku je ustavila avtomobil, skočila iz njega in izginila v množici.

Ko je policijski inšpektor vprašal generalnega konzula po imenu dotične dame, je dobil odgovor, da lahko njega sama kaznujejo, kakor hočejo, imena dame pa ne izda. In res ga niso mogli pripraviti do tega, da bi povedal, kdo je dama, ki je tako nerodno šofirala. Zadeva je prišla pred sodišče in generalni konzul je šel v svoji viteški diskretnosti tako daleč, da je celo trdil, da je sam šofiral in povozil otroka. Sodišče je pa moralo verjeti pričam in tako ni preostalo drugega nego da so diskretnega kavalirja oprostili.

Maršal Oku umrl

Iz Tokija poročajo, da je umrl poveljnik iz rusko-japonske vojne, maršal grof Jasutaka Oku. Star je bil 84 let. Z maršalom Oku leže v grob zadnji udeležene in vojskovodja japonske armade v rusko-japonski vojni l. 1903. Čba slavn vojskovodje japonskih armad v tej vojni, Kurugi in Nogi sta že davno umrli.

Vojaška karijera maršala Oku je bila zelo nagla. Že l. 1877 se je odlikoval v državljanski vojni, v vojni s Kitajsko l. 1894. do 1897. je bil poveljnik divizije, pozneje je zavzemal visoka vojaška mesta v rusko-japonski vojni je bil pa poveljnik druge armade, ki se je izkazala v zaledju turdnjave Port Artur in jo odrezala od ruske vojske na suhem. Potem je njegova armada uspešno korakala v Mandžurijo. Po vojni je postal šef generalnega štaba in maršal, za zasluge v vojni s Kitajsko je dobil plemstvo, l. 1907 je pa postal grof.

Tri pokolenja komunistov

V Sovj. Rusiji se vedno bolj kaže razlika med tremi pokolenji komunistov. Stari komunisti ali stara komunistična garda si nekam ne upa na dan in živi, od razvalin stare ideologije. Če pridele ta ali oni na dan, se ne more dovolj naučiti, kako zelo so oddaljeni realizirani načrti od onih, za katere se je on nekoč boril. Stare komuniste veže na stranko tradicija dolgoletne skupne borbe. In ti komunisti tudi bolj mislijo na svojo dolžnost »umreti s stranko«, kakor na to, da se točno določi njena politika. To pokolenje komunistov ima strte ljudi, zavrnjene veličine. Le z največjo težavo se sporazumevajo z drugim komunističnim pokolenjem, ki jim je izpodneslo stoličke.

V drugo pokolenje komunistov spada 30- do 40 letni možje. To so ljudje, ki so kovali svoje značaje in intelekto med svetovno in državljansko vojno. Zato so večinoma moške železne volje, pogosto površni in malomarni, če gre za ideološke probleme, zato pa v disciplini prvi. Smatrajo se za oligarhijo, kateri je bila poverjena oblast v imenu visoke misije v graditvi socializma. Večina teh misli, da zadostuje za dograditev socializma ujeti voljo v pest. To pokolenje, s katerim si pomagajo v svoji politiki Stalin, Molotov in Jaroslavski, je zdaj v Rusiji na krmilu.

Tretje pokolenje tvori mladina, ki se ideološko šele zdaj oblikuje v sovjetskem duhu in razmerah. V tem pokolenju je mnogo poideincev, ki temeljito premislijo in prouče svojo ideologijo. Kakor vedno in povsod, se rodi tudi v Rusiji med mladino največ pozicijskih idej in mladina najraje primerja domače razmere s tujimi. Temeljno vprašanje, s katerim se komunistična mladina najbolj peča, je problem, zakaj je zavladala v Rusiji po 13 letih sovjetske vlade znova lakota. Komunistična mladina ne pozna patesične borbe, katero je vodilo prvo in drugo komunistično pokolenje. Zato je zelo težko pritegniti mladino k delu za utrditev komunističnega družabnega reda. Seveda je usoda komunizma odvisna baš od mladine in zato ni čuda, da si komunistični prvaki tako prizadevajo pritegniti k delu v prvi vrsti tretje komunistično pokolenje.

Konec avtomobilskih nesreč. — Moi mož me je dobil na čuden način. Povožil me je z avtomobilom, potem sva se pa vzela. — Čujte, tole pa ni napačno. Vaša prigoda bi moral postati zakon, pa bi bilo takoj konec avtomobilskih nesreč.

Klišeeje

vseh vrst enobarvne in večbarvne izdeluje klišarna

Ljubljana

Jugografika

Sv. Petra nasip šte. 23 Telefon 2495

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! - Na vprašanja brez znakom se odgovarjamo - Najmanjši oglas Din 5 -

Krojačica
z obrtno pravico dobi mesto. Ponudbe pod »Vič« na upravo »Slov. Narodac.« 2060

Trgovski pomočnik
(lagerist) išče službe v Ljubljani. Cenj. ponudbe pod »Trgovski pomočnik« na upravo »Slov. Narodac.« 2063

Strojepisni pouk
med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 4. avgusta. Vpisovanje 1. avgusta in dalje vsak dan od 6. do 8. ure zvečer. Tečaj za začetnike in izveščence. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Učna ura Din 4. — Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta št. 7-I. 2052

Lepo opremljeno sobo
z elektriko iščem za takoj. Pisarne ponudbe pod »Takoje.« 2082

Mladača slaščičarja
ali pridnega lektorja išče za takojšnji nastop slaščičara Novotny, Ljubljana. 2085

L. Mikuš
LJUBLJANA Mestni trg 15

priloga svojo zalogo težnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Zelena papiga ušla
Pošten najditelj naj jo proti nagradi odda v Krojnem zavodu, Stari trg 19. 2086

Opremljeno sobo
lepo, snažno, z elektriko v sredini mesta za takoj išče gospod. Kdo, pove upravo »Slov. Narodac.« 2083

Čevljar, prikovalca
za fina zgornja dela sprejme takoj v stalno službo. Kdo, pove uprava »Slov. Nar.« 2088

Dotični gospod
ki je v nedeljo ob 8. zjutraj pobral pred trafikko nasproti gostilne »Pri panju« v Vegovi ulici 1000-dinarski bankovec, se naproša, da ga istotam odda proti predpisani nagradi, ker je gospod dobro znan, in tudi v tisti razburjenosti ni v trafikki nič kupil, ampak je sumljivo odšel po Vegovi in Turjaški ulici, naj v lastnem interesu tisočak vrne istotam. 2087

OROŽJE

Lovske puške, browning pištole, samokrese, montiranje daljnogledov, ribiško orodje itd. sprejema v popravilo F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9. Sprejemajo se tudi vsa mehanikna dela v popravilo.

Makulturni papir

kg à Din 4.—
prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prodajni in kreditni vse vrste, čekovi in inkasno menje ter nakupila v tu in inozemstvo take depozita itd. itd. itd.

Branjevrke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2545 Intorurbani 2706 2708 27-1